

etruszk és hogy rokonabb példákat idézzünk, az iráni perzsa szemében a turáni, a skandináv szemében a finn és a lapp. És ez a «projekció» nem csupán a műveltebb nép fantáziájának törvényszerű terméke volt, nem csupán azért olvasták rá ezeket a vonásokat szomszédaira, mert maguk már elhagyták azokat. Volt ennek a hitnek objektív, valóságos alapja: mert a szomszéd primitívebb népek, a thrákok, etruszokok, turániak, finnek és talán a magyarok is ekkor még megőrizték a mithikus kultúra állapotát, amikor a dalnok és a varázsló a nép életének legfontosabb valósága volt.

Nem tudunk választ adni a másik kérdésre sem, mely képzeletünkben felmerül: mi lett volna, ha Regenbogent nem állítja meg útjában Frauenlob és csakugyan eljött volna Magyarországra éneket tanulni? Lehet, hogy nagyon csalódott volna a német kovács; tapasztalatai talán visszatértették volna eredeti józanabb mesterségéhez és ő megtört szívvel tért volna meg rajnai hazájába — ez a valószínű, pozitív történelmi szemmel nézve, hiszen a magyar XIII. század dalnokairól szinte semmit sem tudunk. De lehet, hogy nem csalódott volna Regenbogen és egy számunkra ismeretlen Magyarországon megtalálta volna a zenés csodát, a szavak és hangok mély értelmét, melyet áhítatosan keresett és melyet Frauenlob nem tudott megadni neki. Lehet; a népek mithikus emlékezése sokszor igazabb, semmint a történelem. Lehet, hogy volt egy Magyarország, melyről még semmit sem tudunk, de érezzük néha megmagyarázhatatlan intuícióban. Mert jól ismerjük királyaink történetét, de a magyar lélek történetéről még oly keveset tudunk.

Szerb Antal.

Katona József egy prózájának nézett verse.

Katona József kéziratban maradt költeményeit Abafi Lajos tette közzé

1880-ban Katona József összes művei III. kötetében (Nemzeti Könyvtár XIX.). Katonának 24 versét közli itt, a költőnek a versek elé írt bevezetésével együtt.

Katona lírai költészetéről később (1886-ban) Miletz János is megemlékezik (Katona József családja, élete és ismeretlen munkái). Felsorolja a 24 költemény címét s közli ő is a versek elé írt előszót.

Mind Abafi, mind Miletz prózájának nézték vagy legalább prózai alakban közölték az említett előszót. Pedig az vers, még pedig asklepiadesi sorokban írt vers. A Nemzeti Múzeumban őrzött kézírata fel is tünteti verses alakját. Tévedésre az adhatott okot, hogy a sor elejét a kézirat nem jelzi nagy kezdő betűvel.

Közöljük itt a maga eredeti alakjában:

E' Verseimhez

Gördülj útra Gyümölcs! minden Elő-
beszéd
nélkül járv idegen Téreket édesem —
nem sok Kémre találsz — 's Uti
Levéllél is
megkommant, kinek a' balta kezébe'
vár.

Száraz képedet a Józan elismeri.
A' *sculpsit* kimarad, mint az *Ajánlat* is,
hisz szükségtelen a nyalka cikornya, ha
éppen csak *keveset* nyomna is a becsed —
Mert másként csupa egy ormos

Egyiptomi
Templommal vetekedsz, mely arany
és ezüst
pompában nevetett kívül; azonba *ben*
legfellyebb vala egy Macska, vagy egy
Majom.

Gördülj hát, ha magad' társaid' ékein
elszégyenleni nem gondolod útagon!
Gördülj Elmegyümölcs! bárha fanyar
vagy is
hisz' már a Magyar elnyelni tanult
fanyart.

Nagy Margit.

